Školitelský posudek DP: „Symbolika labutě ve finské poezii od lidové slovesnosti k symbolizmu“
Diplomant: Michal Švec

„*Na bažinách finských, na severní Rusi, střední Sibiři a na Islandě hnízdí labuť zpěvná velmi hojně.*“ tvrdí dnes již klasik počátků přírodovědy A. Brehm. A A. Salmela ve své románové prvotině zmiňuje tematiku labutích motivů, která hlavní hrdinku, studentku finštiny na pražské univerzitě, přivádí do Finska k psaní diplomové práce. Salmela tímto zároveň předznamenala vznik diplomové práce aktuální předkládané.

Diplomantovi Michalu Švecovi, kterého k jejímu sepsání vedle dlouholetý labutí zájem – jak svědčí i jeho jiná práce vytvořená na FF UK, v DP citovaná - se do závěrečné práce podařilo vtělit velmi širokou tematickou škálu. Úvod jasným způsobem popíše cíl a metodu bádání jako především genezi, komparaci a interpretaci. Následuje stručná kapitola 1, v níž MŠ nastíní relevantní aspekty ornitologické (*zapomene zmínit mou oblíbenou labuť černokrkou...*), etymologické a související s významem labutě zvláště pro Finsko. Pisatel pokračuje kapitolou o obrazech labutě v evropské kultuře; vhodným velmi stručným shrnutím velmi rozsáhle pojatého dalšího zpracování už z literárního pole finského jsou slova závěru: „*Tuto tradici započatou již lidovou slovesností, jejíž motivy a náměty se objevují v díle mnoha autorů, rozvinul především Runeberg svou básní Svanen, která se stala základním kamenem pro zobrazení labutě ve finské kultuře. Tradice byla dále velmi silně ovlivněna Leinovou, Gallen-Kallelovou a Sibeliovou adaptací Lönnrotova kalevalského mýtu o tuonelské labuti a symbolistickými básněmi E. Leina a O. Manninena.*“ Ke struktuře práce, která je v podstatě chronologická a takto nejlogičtější, nemůže být výhrad, možná kromě „trčící“ kapitoly 2.9, která mohla řešena – či představena – jinak.

Nevídané je spektrum materiálu a sekundárních studií včetně nepublikovaných, ze kterých MŠ, jenž rovněž ke sběru pramenů pobýval na Helsinské univerzitě, vychází: bibliografii je vyhrazeno plných 11 stran. Ač jsem dosud skeptický k možnostem využívání elektronických technologií v literárním bádání, je Švecova DP studií, která mi tento předsudek poněkud narušuje: v práci podobného typu skutečně elektronické vyhledávání usnadní (a nikoliv přidělá...) práci. Pro práci podobného charakteru je důležitá správná znalost jistých literárněvědných termínů, kterou MŠ samozřejmě disponuje. Švecova práce jinak není pouhým „zmapováním“, nýbrž seriózní interpretační studií, v níž diplomant skutečně

nenechává žádný aspekt problematiky nepojednaný. Obdivuhodné je zaujetí danou tematikou, rozhled po evropské kultuře i literatuře, i hloubka zpracování, která u většiny diplomových prací v takto rozsáhlé podobě absentuje. Prezentovaná tvrzení ale vyvolávají i řadu otázek, a to i polemických co do daných interpretací: na tomto místě je ale formát posudku příliš krátký na to, aby zde mohly být zmíněny.

Spokojme se proto s krátkou apologezí národa severního: tvrdí-li již výše citovaný Brehm, že „*Všichni národové severu pronásledují horlivě labutě.*", pak z tohoto tvrzení musíme každopádně vyjmout finské básníky.

Práce je psána téměř bezchybným jazykem s naprostým minimem překlepů, což je zvlášť obdivuhodné vzhledem k její délce, která o hodně více než dvakrát převyšuje minimální počet stran stanovených pro diplomovou práci. I další námitky formálního rázu jsou v podstatě marginální, za všechny bych zmínil několik chybějících odkazů – což ale nic nemění na tom, že odkazový aparát je sám o sobě rovněž velmi důkladným počinem. Vedle barevných příloh doplnil MŠ svůj text i dvěma vlastními přebásněními.

Jedná se o práci s potenciálem publikace několika článků; v tomto smyslu bude ale nutno se ještě zamyslet nad jejich případnou koncepcí. Práce bude zajisté v budoucnu využívána i jako materiál pro výuku finské literatury na FF UK.

Navrhuji ohodnotit diplomovou práci známkou výborně; bylo-li by ale šest stupňů hodnocení, za důkladnost a preciznost zpracování a mnohde i interpretační novátorství by si MŠ stále zasloužil stupeň nejlepší.

18. června 2012

Mgr. Jan Dlask, Ph.D.